

תיכון עירוני חדש הרצליה מקצוע הפסיכולוגיה תשע"ח

הערכה חלופית 30% שכבת יא'

"ניתן להגדיר כינוך כהליך מתמשך של יצירת התנסות במטרה להעמיק ולהרחיב את התכנים החברתיים ולאפשר ליחיד, באותו זמן, לרכוש שליטה במתודות הדרושות". (ג'ון דיואי)

הערכה חלופית בפסיכולוגיה – שכבת יא'

מטרת התוכנית:

מטרת התוכנית היא לאפשר למידה משמעותית, איכותית ובעלת ערך ללומד כאשר זו מאפשרת תהליך למידה מעמיק בו התלמיד הופך לשותף אקטיבי בלמידה. בתהליך הערכה זה, אמורים הלומדים להבין למה מצפים מהם בתחומי התוכן ובתחום מיומנויות הלמידה והחשיבה, לאן הם אמורים להגיע ובאילו דרכים יוכלו להשיג את היעדים שהיו שותפים בהצבתם. הלומדים יהיו שותפים פעילים במדידת ובהערכת הישגיהם במהלך הלמידה וישפרו בתוך כך את ביצועי ההבנה שלהם בחומר הנלמד.

במהלך שנת הלימודים הנוכחית תלמידי שכבת יא' ילמדו נושאים בפסיכולוגיה עליהם יגישו הערכה חלופית.

נושא ראשון: לחץ ואישיות: המחקר של פרידמן ורוזמן על קביעת טיפוס A ו B –

תיאור הפעילות	הגדרת מטרות
<ul style="list-style-type: none"> • התלמידים יבינו וילמדו ליישם את הידע התיאורטי בנוגע למושגים: טיפוסים אישיות A, B והקשר בין לחץ לבריאות. • מחקרים שנעשו בתחום לחץ ובריאות 	מטרות בתחום התוכן (מימד הכרתי)
<ul style="list-style-type: none"> • התלמידים יכירו ויתמודדו עם הערכים: עזרה לזולת (עבודת צוות/חברותא) בריאות (הבנת הקשר בין לחץ לבריאות), כבוד לזולת (הכרת הבדלי אישיות בין בני אדם במצבי לחץ). 	מטרות בתחום הערכים (מימד רגשי)
<ul style="list-style-type: none"> • קיימת אפשרות לעשות שימוש בבלוג אינטרנטי ובו ליצור קישור לסרט וכל תלמיד מעלה רשומה. 	מטרות בתחום התקשוב (פדגוגיה דיגיטאלית)
<ul style="list-style-type: none"> • התלמידים יתנסו בניחוח סרט ורפלקציה. • התלמידים יצרו כרזה/תרשים זרימה/מפת מוח אפשרות: להתנסות בהערכת עמיתים (כל קבוצה תעריך כרזות של 	מטרות בתחום ההתנהגותי

שתי קבוצות אחרות על פי מחוון נתון)	(ביצוע/ עבודת צוות /למידת עמיתים/חברותא)
<ul style="list-style-type: none"> התלמיד יתנסה ביצירת ייצוג גרפי למידע שנלמד. התלמיד יתרגל את אסטרטגיית הטיעון 	מיומנויות / אסטרטגיות בתחום החשיבה
<ul style="list-style-type: none"> אם התלמידים יבחרו ביצירת כרזות אמנותיות ייבדק שיתוף פעולה עם המגמה לאמנות. את הכרזות יתלו בביה"ס או לחלופין יצלמו ויעלו לפורום משותף באתר בית ספר. 	למידה בין תחומית/ למשל: שילוב אמנויות
<ul style="list-style-type: none"> התלמידים בדרום יתנסו בלמידה חווייתית משמעותית המזמנת בירור מצבי לחץ בעקבות האירועים השונים בחברה הישראלית. 	רלוונטיות ללומד (אקטואליה, קהילה, יציאה לשטח/ שימוש בכלי מחקר מתחום מדע"ח)
<ul style="list-style-type: none"> מפת מוח. (קבוצתית) כרזה עם אפיוני טיפוס AB ו/או הקשר בין לחץ לבריאות. (קבוצתית) מטלת צפייה + רפלקציה אישית. לכל תלמיד בנפרד. 	תוצר + רפלקציה
יצורף למטלה ע"י המורה.	מחוון
במרחב הכיתתי או הבית ספרי יוצגו הכרזות. או באמצעות העלאת צילומים לבלוג/אתר ביה"ס. אפשרי ליצור פרזנטציה בפני הורים בבי"ס או תלמידי כיתת אם ולהעריך גם את הפעילות הזאת בציון התלמיד.	פרזנטציה/ הצגת תוצרים סיכום פעילות.

תיאור הפעילות המוצעת:

שלב א' – התלמידים לומדים בחברותא את המושגים הנדרשים. מספר הלימוד (או באמצעות חיפוש באינטרנט/ או דפי מידע שיחולקו להם) התלמידים ישקפו את הלמידה באמצעות יצירת מפת מוח (או תרשים אחר) המסכם את החומר באופן ויזואלי.

(תוצר א – קבוצתי)

שלב ב' – התלמידים יצפו בסרט "הכל כלול" המתעד חבורת בני נוער מקיבוץ נחל עוז המתמודדים עם מצב לחץ. קישור לסרטון: [הכל כלול](#).

שלב ג' – מטלת צפייה. (תוצר ב – קבוצתי)

אפשר להעלות את תשובות התלמידים לפלטפורמה אינטרנטית שיתופית כמו בלוג ולאפשר תגובות והתייחסויות הדדיות.

שלב ד – יצירת כרזה (תוצר ג- קבוצתי)

אפיוני טיפוס A,B במצב לחץ או קשר בין לחץ לבריאות.

לו"ז להגשה-

הפעילות תעשה במסגרת השיעורים בכיתה בהנחייתה של המורה.

תאריך הגשה	פשיטה
16.10	סיכום החומר במצגת או מסמך המסביר את המושגים השונים
ב 19.10 תיערך הצפייה ונוכל להתחיל לעבוד על דף הצפייה ולהחזירו עד ה 23.10	צפייה בסרטון הכל כלול וכתובת תשובות על השאלות הניתנות על ידי המורה.
6.11	יצירת כרזה

נושא שני- הערכה חלופית על התיאוריה הפסיכו-אנליטית והפסיכו-סקסואלית

על פי פרויד:

תיאור הפעילות	הגדרת מטרות
<ul style="list-style-type: none"> - התלמיד יבין יפנים וידגים מושגים ותהליכים בגדר התיאוריה הפסיכו- סקסואלית של פרויד. - התלמיד יתרגל מושגים ותהליכים מהתחום הנלמד. 	מטרות בתחום התוכן (מימד הכרתי)
<ul style="list-style-type: none"> המטלה מזמנת מפגש עם הערכים הבאים : -משמעת ואחריות (עמידה בלו"ז) -עזרה לזולת ושיתוף פעולה (עבודת צוות) 	מטרות בתחום הערכים (מימד רגשי)
<ul style="list-style-type: none"> - התלמידים ילמדו כיצד להשתמש בכלים ללמידה שיתופית, שליחת מיילים (או שימוש ב google docs). - התנסות בכלי office שכן על העבודה להיות מוגשת ומוצגת באמצעות power point. כמו כן, הרפלקציה תוגש כמסמך ערוך כקובץ word. 	מטרות בתחום התקשוב (פדגוגיה דיגיטאלית)
<ul style="list-style-type: none"> - התלמיד יהיה אקטיבי ומעורב בלמידה (בהתאם לערכי הלמידה החלופית- "עמר" = ערך, מעורבות רלוונטיות ללומד). - התלמיד יתרגל מיומנויות של שיתוף פעולה ועבודת צוות. - התלמיד יעריך את הקבוצות האחרות על הפעילות שהעבירו. 	מטרות בתחום ההתנהגותי (ביצוע/ עבודת צוות /למידת עמיתים/חברותה)

<ul style="list-style-type: none"> - התלמיד יתנסה במתן וקבלת משוב. - התלמיד יגלה אחריות לביצוע המשימה של העברת השיעור - התלמיד יתרגל שימוש באמצעים דיגיטליים. - התלמיד יתרגל מיומנויות של עמידה מול קהל. - התלמיד יתרגל התבטאות בכתב ובעל פה- ניסוחים בהירים ומדויקים. 	
<ul style="list-style-type: none"> - התלמיד יתנסה במגוון שיטות הלמידה ליצירת למידה משמעותית. - התלמיד יקשור בין המושגים לתיאוריות/מחקרים שנלמדו: תיאוריית האישיות והתיאוריה ההתפתחותית. - התלמיד ידע להגדיר נכון מושגים ויבחין ביניהם. - התלמיד יתנסה באסטרטגיות של: שאילת שאלות, סיכום ומיון- הפרדה בין עיקר לתפל, אינטגרציה, הכללה, הסקת מסקנות וישום. 	<p>מיומנויות / אסטרטגיות בתחום החשיבה</p>
<ul style="list-style-type: none"> - התלמיד יתנסה בבניית שיעור והעברתו- מיומנות אשר תשמש אותו גם בהיבטים אחרים ובפרופסיות אחרות. - חומר הלימוד רלוונטי לתלמיד, והוא בוחר את השלב ההתפתחותי, ואת דרך ההעברה על פי שיקוליו. - התלמיד יתנסה כאמור במתן וקבלת משוב- כלי רלוונטי לפרט במאה ה-21. 	<p>רלוונטיות ללומד (אקטואליה, קהילה, יציאה לשטח/ שימוש בכלי מחקר מתחום מדה"ח)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - התלמיד יגיש מצגת בה הכין/ היה שותף לעיבוד של כ-5 שקפים, ושילוב של פעילות כלשהי להמחשת ההסבר התאורטי (סרטון, שאלון קצר וכדומה). בנוסף, יש לבנות שאלה ליישום החומר ובדיקת הבנתו. - בסוף התהליך כל תלמיד יכתוב רפלקציה אישית. 	<p>תוצרים + רפלקציה פרטנית</p>

הנחיות כלליות:

בניית שיעור קצר ע"י 2-3 תלמידים על שלב התפתחותי בתיאוריה של פרויד, באמצעות מצגת אשר תכלול הסברים תיאורטיים, פעילות כלשהי ושאלה ליישום החומר. פורמט הגשה:

יש להגיש את העבודה באמצעות מצגת, אשר תכלול כ-10-15 שקפים של הסבר תיאורטי, פעילות ושאלה ליישום החומר. המצגת תיכתב בפונט 32-36 בכתב DAVID, תוך הקפדה על ניסוח, הגהה ופיסוק.

הרפלקציה תוגש כמסמך WORD בפונט 12 DAVID רווח כפול (כותרת בגודל 14). יש להגיש את כלל המטלות בזמן המוגדר – משימה שלא תוגש בזמן תגרע מהציון הכולל של העבודה.

הסבר על העבודה:

המטרה: בניית שיעור קצר ע"י 2-3 תלמידים על שלב התפתחותי עפ"י פרויד, שיכיל פעילות כלשהי. (משחק, שאלון, חידון קהות וכד').

התלמידים יחולקו ל-6 קבוצות כאשר כל זוג/שלישייה יבחר אחד מבין הנושאים הבאים:
- הנחות יסוד של התיאוריה (רמות מודעות, חלקי אישיות, קבעון, נסיגה, גיל קריטי)
- שלב אחד מבין 5 שלבי התיאוריה הפסיכו-סקסואלית.

שלבי העבודה - הנחיות לתלמיד:

- א. בקבוצה: החליטו על מבנה של שיעור תוך שימוש במצגת.
- ב. עבודה אישית: כל לומד ייקח חלק בהכנת השיעור ובהצגתו בכיתה.
בקבוצה:
ערכו את השקפים למצגת אחת אשר תכלול הסבר על הנושא (כל הנדרש מפורט במחווון) ושאלות בנושא.
על הקבוצה לשלב פעילות כלשהי על מנת להבהיר את החומר הנלמד (סרטון, שאלון קצר וכדומה).
- ג. בקבוצה: בנו את השיעור באורך של כ-20 דקות. הקפידו על:
  - (1) עיצוב המצגת
  - (2) מבנה רציונלי וברור
  - (3) שילוב של פעילות כלשהי (שיר, סיפור, סרטון, שאלון, תרגיל קבוצתי ועוד). מיקום הפעילות בתוך השיעור נתון לבחירתכם.
  - (4) כתיבת 3 שאלות שייבדקו את הידע שהפנימו התלמידים.
- ד. הערכה: השיעור יוערך הן על ידי המורה והן על ידי תלמידים בכיתה.
דרגו את השיעורים של חבריכם לכיתה מ 1-5 על פי הקריטריונים הבאים:
  - (1) - לא מסכים כלל ועד 5-מסכים במידה רבה)
  - ההסברים בשיעור היו ברורים.
  - השיעור/ המצגת הועברו בצורה אסתטית ויצירתית.
  - השיעור היה מלמד ומהנה.
- ה. רפלקציה אישית.

לו"ז להגשת העבודה:

<u>שלב ו</u>	<u>שלב ה</u>	<u>שלב ד</u>	<u>שלב ג</u>	<u>שלב ב</u>	<u>שלב א</u>	
הגשת העבודה- מענה על השאלות והרפלקציה ותובנות מהשיעור והמצגת.	הצגת המצגת בכיתה, והערכת עמיתים.	הכנת מצגת הכוללת את השקפים של כל משתתף, פעילות ושאלה ליישום.	מיפוי ומיון התכנים, סיכומם וחלוקתם בין המשתתפים	החלטה על מודל שיעור שיועבר במצגת: מה יהיה בפתח, בגוף, בסיכום השיעור? באילו פעילויות תשתמשו?	החלטה על נושא השיעור- שלב התפתחותי	המשימה
1.3	22.2	15.2	5.2	25.1	15.1	מועד ביצוע - לו"ז

המחווון יחולק בהמשך.